

Sygn. akt II USK 584/21

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania M. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 11 stycznia 2022 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 sierpnia 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2020 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny- Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) oddalił apelację M. M. (dalej ubezpieczony lub wnioskodawca) od wyroku z dnia 8 listopada 2018 r., VIII U (...), Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P., oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 24 kwietnia 2018 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. przyznającej ubezpieczonemu emeryturę od dnia 26 listopada 2017 r. oraz zawieszającej jej wypłatę z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia, a także od decyzji z dnia 10 maja 2018 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. ustalającej i podejmującej wnioskodawcy wypłatę emerytury od dnia 1 maja 2018 r.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku ubezpieczony zarzucił naruszenie art. 100 art. 1, art. 103 § 1, art. 104 i art. 184 § 1 ustawy z dnia 17

grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (aktualnie, jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm.; dalej ustawa emerytalna). Przyjęcie skargi kasacyjnej ubezpieczony motywował występowaniem w sprawie istotnego problemu prawnego dotyczącego osób, które pomimo uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury z ZUS, kontynuowały zatrudnienie i przez to w ocenie organów rentowych realizacja tego prawa (wypłata świadczenia) ulega zawieszeniu w razie kontynuowania zatrudnienia po nabyciu prawa do emerytury, niezależnie od wysokości uzyskiwanego przychodu ze stosunku pracy oraz że rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą umożliwia realizację świadczenia emerytalnego (wznowienie jego wypłaty) bez potrzeby występowania o ponowne ustalenie tego prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę kasacyjną przyjmuje się do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zmierza do wykazania, że art. 103a ustawy emerytalnej należy interpretować we wskazany przez niego sposób, zgodnie z którym w razie ustalenia prawa do emerytury orzeczeniem organu odwoławczego, zawieszenie jej wypłaty w przypadku kontynuowania przez emeryta zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy, nie może nastąpić przed dniem

ustalenia nabycia prawa do emerytury w decyzji organu rentowego. Zgodnie z treścią tego przepisu, prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Powołany przepis wiąże więc realizację uprawnień emerytalnych z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy.

W rozpoznawanej sprawie potwierdzenie uprawnień emerytalnych wnioskodawcy nastąpiło dopiero w postępowaniu odwoławczym, stąd też skarżący wywodzi, że do tego czasu wypłata emerytury nie powinna być zawieszona, bowiem trudno oczekiwać na pracownika, że rozwiąże stosunek pracy, tracąc źródło dochodu, a następnie - po ustaleniu prawa do emerytury wyrokiem sądu - będzie występował z opartym o art. 417 § 1 k.c. roszczeniem o naprawienie ewentualnej szkody wyrządzonej niezgodną z prawem decyzją organu rentowego. Przedstawiony przez skarżącego pogląd został wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I UK 229/06 (OSNP 2008 nr 5-6, poz. 80). Nie spotkał się jednak z aprobatą w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego i należy go uznać za jednostkowy oraz odosobniony, a mogły go uzasadniać jedynie szczególne okoliczności sprawy, w których organ rentowy na podstawie art. 415 k.p.c. wniósł o zwrot spełnionego świadczenia emerytalnego (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 maja 2010 r., III UK 91/09, LEX nr 602076 oraz z dnia 10 grudnia 2010 r., II UK 150/10, LEX nr 1001298).

W utrwalonej i ujednoliconej linii orzeczniczej Sąd Najwyższy przyjmuje, że art. 103a ustawy emerytalnej wiąże prawo do wypłaty (realizacji) emerytury z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 grudnia 2007 r., I UK 133/07 (LEX nr 863926), z dnia 15 maja 2018 r., I UK 118/17 (LEX nr 2552682), z dnia 20 października 2020 r., III UK 183/19 (OSNP 2021 nr 9, poz. 105). Podkreśla się przy tym, że nie budzi wątpliwości, że po rozwiązaniu stosunku pracy może dojść do zawarcia nowej umowy i kontynuowania zatrudnienia. Negując pogląd wyrażony w sprawie I UK 229/06, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 marca 2011 r., II UK 299/10 (LEX nr

817535) uznał, że celem art. 103a ustawy emerytalnej jest uniemożliwienie ubezpieczonym równoczesnej realizacji prawa do emerytury przez jej wypłatę, z osiąganiem jakiegokolwiek przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury u pracodawcy, na rzecz którego realizowali je przed nabyciem prawa do wymienionego świadczenia. Innymi słowy, osoba ubiegająca się o emeryturę i pozostająca w zatrudnieniu musi liczyć się z tym, że z dniem spełnienia wszystkich ustawowych warunków niezbędnych do nabycia prawa do wnioskowanego świadczenia, wprowadzie prawo to uzyska, jednakże jego realizacja (wypłata świadczenia) nastąpi dopiero wówczas, gdy rozwiąże stosunek pracy łączący ją z pracodawcą (pracodawcami), na rzecz którego świadczyła pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W przeciwnym razie prawo do emerytury ulegnie zawieszeniu, skutkujące wstrzymanie jego realizacji do czasu rozwiązania stosunku pracy. Sąd Najwyższy jednocześnie podkreślił, że nie jest istotne, czy potwierdzenie spełnienia ustawowych przesłanek nabycia prawa do emerytury nastąpi już w toku postępowania administracyjnego przed organem rentowym, czy też dopiero w następstwie ustaleń dokonanych w postępowaniu sądowym wszczętym na skutek odwołania wniesionego od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania prawa do emerytury. Powyższe stanowisko zostało potwierdzenie w wielu późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego (por. wyrok z dnia 8 listopada 2017 r., III UK 227/16, LEX nr 2428285 i przywołane tam orzecznictwo). Podkreśla się w nim także to, że część ubezpieczonych ubiegających się o prawo do emerytury uzyskuje to prawo niezwłocznie, a część dopiero w następstwie orzeczenia organu odwoławczego (sądu). Nie stanowi to jednak istotnej cechy różnicującej, która w świetle zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji uzasadniałaby odmienne (uprzywilejowane) traktowanie tej drugiej grupy osób, przez umożliwienie im równoczesnej realizacji prawa do emerytury przez jego wypłatę przy osiąganiu jakiegokolwiek przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury u pracodawcy, na rzecz którego realizowali je przed nabyciem prawa do wymienionego świadczenia.

W związku z tym, że przedstawione przez skarżącego zagadnienie zostało już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, nie zachodzą przesłanki

przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Mając to na względzie Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.